

Vámosatya

2008. március 01. szombat 10:43

Utolsó frissítés 2011. június 15. szerda 18:13

Székhelye: 4936 Vámosatya, Szabadság út. 108.

Képviselő: Szász József 4936 Vámosatya, Szabadság u. 44.

Tel: 45 702613

Mobil: 30 3496190

Email: solymoseva@vamosatya.hu

Weboldal: <http://www.vamosatya.hu>

Vámosatya a nyugalom és béke szigete a Beregben

A községről röviden

A község neve először 1289-ben tűnik fel oklevelekben Athya, Athyas megnevezéssel. Nevének "vámos" előtagja azt jelöli, hogy hajdan vámjoggal bírt. Atya faluról először a nagyváradi káptalan irataiból olvashatunk. Később 1321-ben említik először oklevelek a falu papját, Pétert. 1333-ban készített pápai tizedjegyzék alapján Atya nagy és módos helység lehetett. Ma kb. 600 lakosa van.

Az emlékpark

Az államalapító István királyunk törvénye szerint minden tíz falunak templomot kellett építenie. Az építkezéshez lehetőleg szilárd alapokat kerestek elődeink. A község közepén előttünk áll az Árpád-kori templom, előtte az emlékpark. A községen keresztül vezető folyón előbb fából, majd 1875-ben kőből híd épült. A hídon áthajtáskor 1399 óta vámot kellett fizetni. A község a milleneumra és azt követően emlékpark kiépítésével örökölte meg a névadó helyet. Jelenleg a kiszáradt folyómeder és kőhíd másik oldalán a vámszedés feladatát szimbolizáló emlékek, mint sorompó, őrbódé kiállítását, bemutatását és a hősi múlt emlékművét tervezzük megvalósítani. Ez utóbbi átadására 2010. március 15-én kerül sor.

A vámosatyai templom

A XIV. század elején épülhetett, 1341-ben írt oklevélben említik először a már meglévő, Szent György mártír tiszteletére emelt kőtemplom, melyen a mai napig kisebb átalakításokat végeznek.

A templom koragót stílusban épült. A híres Guthkeled Nemzetség Acsa (Athya) családja építtette. 1565-ben vált a templom protestánsná.

Az egyhajós, gótikus stílusú templom kazettás mennyezete 1766-ban készült, a padokkal és a nyugati karzattal együtt. Szentélyében megőrződött a gótikus pasztofórium.

Belsejében XVII. századi, népi stílusú ornamentális festés, valamint míves, XVIII. századi szószékkorona látható. A szentély részben, mely élszedett kőből faragott diadalívvel kezdődik, található a reformáció korában félig befalazott sekrestye bejárata. A falrészén az ajtónál 1640-ből, festett, reneszánszkori, tulipánvirágos falkép található.

Büdy várrom

A község határában középkori kővár feltárás alatt álló maradványai vannak 4-5 méter mélyen a földfelszín alatt. 1520 körül a Büdy család birtokot vásárolt Vámosatyán és környékén. Egyes írások szerint 1524-ben felépült a családi kirándulóhelynek szánt Büdy vár. 1539-ben idősebb Büdy Mihály Bereg vármegye főispánja lett. 1546-ban fia ifj. Büdy Mihály követte a tisztségben. A székhelyük Munkácson volt, de megtartva a vámosatyai várat és birtokot gyakran jártak e területen a vámok, királyt illető adók beszedésének ellenőrzésére, vadászatra is. A mohácsi vész utáni években a török oda-visszavonulásával az ország három részre szakadt és e földterület is gyakran cserélt gazdát. A garázdálkodók elől feltehetően gyakran ide vonult vissza a környék lakossága és a tarlóégetés elől ide menekítették értékeiket, az élelmiszer tartalékokat. A vizesárok a tüz elől is menedéket jelentett. A vár biztosította a megújulást. A Büdyek magántulajdonában lévő vár az uralkodó ellenzékének megfelelő menedéket nyújtott, ezért 1564-ben Báthory István a várat leromboltatta. Vár és védekezőhely hiányában 1567-ben a tatárok feldúlták a falut és környékét. Abban az évben még az adófizetés is elmaradt. A kereskedelem azonban újjáélesztette a községet és 1568-as feljegyzés szerint Atya ismét adót fizet. A vár és dicső múltjának feltárása folyamatban van. 1703-ban a Rákóczi-szabadságharc zászlóbontásakor a tarpai kuruc vezér Esze Tamás seregébe községünkben többen jelentkeztek. Részünk volt az 1848-49 szabadságharcban az önálló, független hazáért megvalósításában. Az első és második világháborúban résztvevő nagyszüleinkre ugyanúgy büszkék vagyunk, mint a hadifogságba hurcoltakra.

A tájház

A község vezetése a történelmi emlékek megőrzésére, a falusi élet bemutatására megvásárolt egy épületet 2006. évben és a közmunkásokkal elkezdődött a rendbetétel. Az ingatlanon három épület található. Egy 50-100 éve épült két szoba, konyhas lakás, tőle 10 méterre a kert felé egy ól, melléképület, valamint a lakással szemben egy nyári konyha. Az udvar közepén gémeskút áll, a kert üres. Korábban a falusi életet bemutató lakás hátrébb költözött és átadta helyét a Vám-, rend-, és hadtörténeti állandó kiállításnak.

Vesszöből font kerítés, kapu készült az utcafrontra. A nyári konyha előtti részben a vendégek fogadására lócák, padok, asztalok kerültek kiépítésre.

A nyári konyha nádfedését felújítottuk, vakolata kijavítva. Helytörténeti kiállítás látható benne. A lakásban az utcai szobában a rablótól a pandúrig, a hátsó szobában a honfoglalástól a világháborúkon át kiállítás tekinthető meg. A melléképületig beépítettük a teret és itt mutatjuk be a tisztaszobát 20. század eleji bútorzattal, vetett ággyal, díszpárnákkal, rongyszőnyegekkel. A szekrénybe ruhák, ágynemű, stafírung, a konyhában az asztal étkezéshez megterítve. Közben kemence épült, így a kenyérsütés eszközei és éléskamra tárgyai is megtekinthetők itt.

A melléképület egy-két igás állat tartására szolgált, melyet felszereltünk a gazdálkodás, állatápolás, a kerti gazdaság eszközeivel. Hátrébb egy szövőszék és a szövés, fonás tárgyai kerültek elhelyezésre.

Az udvaron elől egy gránátvető, a cséplőgép meghajtását biztosító szöghajtómű, középen gémeskút, majd kas, verem és baromfiól, lejjebb a méhészkedés eszközei találhatóak.

A kertben és itt fafaragó tábort szervezünk. A nyári szünet alatt minden évben a 28.-30. héten. A kiállítás megtekintését követően ajánljuk a templom és harangláb, az emlékpark és a Büdy vár megtekintését a Gémes-tanösvény nevű természetvédelmi útvonalon.

További részletek a www.vamosatya.hu régi honlapon, a www.budyvar.uw.hu és a www.korjegyzosegvamosatya.hu internetes oldalakon és a helyszínen ismerhetők meg. Szeretettel várjuk látogatóinkat.
Vámosatya, 2010. 01. 06.

Szász József

Polgármester

További információkhoz, érdekességekhez Vámosatyával kapcsolatban hozzájuthat erre a linkre kattintva!
Vállalkozások közzététele >>